

DATA COMPLETĂRII

8 Iulie 2013

CHESTIONARNUME *Sarry Valentin Istroke*

PRENUME

DATA NAȘTERII *8 Ianuarie 1928*LOCUL NAȘTERII *Constanta*STUDII *4 clase liceu comercial*ORIGINEA SOCIALĂ *Mijlocie*RELIGIE *ortodox*DATA ARESTĂRII *18 Noiembrie 1949*

Motivul condamnării

*Crime de înaltă trădare*NUMĂR ANI CONDAMNARE *cinsprezece ani(15)*DATA ELIBERĂRII *4 Martie 1960*LOCURILE DE DETENȚIE *Constanta - Bucuresti - Molteni**Ministera Inteme - Vaslui - Jilava - Aiud - Mina Baia**Spiru, Carnic - Oradea - Pitesti - Pleesti - Pitesti*ADRESA *191, Elizabeth Ave. Dorval - Francea**Provincia Quebec - Canada - H9S 2X4*TELEFON *514-631-0280*

1. Ce vă amintiți despre primii ani de comunism?

Restricțiile impuse de autoritățile și criza alimentară. Salvarea soldaților. Pur care făcuseră magazinele de alimente și intrau în casele oamenilor și luau ce vroiau și, frica de a putea vorbi și să' fi auzit de alții.

2. Cum ați intrat în vizorul Securității?

Nu mai șaptea că lucram la Consulatul englez din Constanta și aveam legături cu presa engleză și americană care aneveau în portul Constanta, era destul pentru Securitate să fii suspect

3. Ați simțit că sunteți urmărit?

Am fost urmărit tot timpul zi și noapte, dar nu mă așteptam. Să fii arestat căci nu mă simțeam vinovat cu nimic.

.....
.....
.....
.....
.....

4. V-a turnat cineva?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

... nu era nevoie

5. De unde v-au arestat?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

De pe strada imediat ce am esit
din Consulatul Englez

6. Cum s-a realizat transportul?

luat eu masina si dus la o Vilo
conspirativa la Cogălniceanu, aici
am fost arestat imediat si pentru
prima data batut si torturat ca sa
spun ce vroiau ei.

7. Unde v-au dus?

la Cogălniceanu intr-o Vilo
conspirativa.

10. Cum arăta celula? (suprafață, lumina, aerisirea, patul, așternuturile, WC-ul, apa etc.)

Celula era de circa 2 m x 3 m. Luminato permanent, nu avea ferestre, aerisitul... era suportabil, pat cu pernă, cearcăf și posturo, însă nu puteai să te asterni până la ora 22⁰⁰. WC. trebuia să 'bati' ușor în ușe și erai scos la WC. în celulă era o masă și două scaune pe masă... era o cană mare de sticlă și două căni de băut, în celulă mai erau două pături

11. În timpul anchetei a-ți avut în celulă un „tovarăș de suferință” care încerca să vă tragă de limbă?

Căci la Mael maison mai era o persoană în celulă cu mine, nu am știut cum îl cheamă și nici el nu știa cum mă cheamă, nu se vorbea. Voie să comunice între noi, abia în anul 1951 am putut să aflăm cine era, amândoi am fost duși la Mina de Plumb Baia Sprie, unde am putut să ne cunoaștem el se numea George Palade, inginer minier, la Baia Sprie se lucra în Biroul Tehnic.

12. Cum s-a realizat ancheta? (torturi, amenințări, promisiuni, ziua sau noaptea)

Cică la Malmaison eram sear din celulă și mi se puneau ochelari de tablă ca să nu pot vedea, primile trei zile nu ~~eram~~ erau bătăi, numai amenințat, însă după trei zile a început calvarul, pentru că nu spuneam ceea ce vroia anchetatorul, era dus în subsol (bici) eram pus pe o capră de lemn cu mâinile legate peste genunchi, o sursă trecută sub genunchi și pus pe capră, unde doi călari se rătăceau să mă bătă la talpă, picioare și la fund până când leșinam.

13. Cine v-a anchetat?

Tot aici când eram sear la anchetă, eram lumină puternică îndreptată spre mine care mă orbeau, nici ed sta nu am văzut cine mă ancheta

14. Câte zile v-au anchetat?

Timele două luni și jumătate cât am stat la Malmaison am fost anchetat de cel puțin de 60 de ori ziua și noaptea

Însă, numai de 29 de ori m-au torturat.
plus 2 zile m-au torturat să fug într-o
carneară mare (măines) și când mă exprimeam
într-un cântec și cu cântecul mă lăsa să
să fug în continuare.

15. Ce vă cereau să recunoașteți?

Oameni îmi cereau să pun pe hârtie ce
am dat informații, economice, mili-
tare și sociale. Consulului Englez, care
era fratele meu după mamă și cel care
l-a înșeurat pe el.

16. Cât ați rezistat până să semnați ce v-au
cerut?

În timp ce făceam măines (fugeam).
nu mai puteam să mă rezist, am
bătut la ușă unde era cântecul și mi-a
deschis ușă imediat, am cerut să fiu
dus la anchetator. Cel puțin 60 de zile.

.....
.....
17. Cum v-ați simțit după ce ați recunoscut ce v-au cerut?

Când eram în celulă și esteptam să
fiu luat la anchetă (tortură), mă rugam
la Dumnezeu. Când vine să mă ia, să mă
împuste, nu mai puteam să rezist,
tot corpul îmi era negru.

Știu că aici la Melmison se terminat
cu torturile pentru mine, deși știu că
cintele însă speram că nu a să mai fie
chinuri. M-am înslăbit

.....
.....

ÎNCHISOAREA ORADEA

18. Cât timp ați stat în închisoarea de la Oradea?

la Oradea am stat cam cinci luni,
din Octombrie 1953 până la începutul
lunii Martie 1954.

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
19. Puteți să descrieți structura închisorii?

Stiu că eram în clădirea celulelor
la parter, partea exterioară a penitenciarului
nu o știam.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

20. Ce nume de gardieni și ofițeri vă amintiți de la penitenciarul Oradea?

Stiu că, comandantul închisorii Oradea
era căpitanul Tilici iar ofițerul
poliție era locotenentul Robaiu, despre
gardieni nu știu cum se numeau.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

21. Cum se purtau gardienii?

Aici la Oradea ca și la celelalte închisori Merii, se purtau ca animalele cu noi. În special, când detinutul sau detinutul erau în prezența ca idai sau mai mulți gardieni, în aceste ocazii, gardienii își arătau fidelitatea față de Regimul Comunist prin bătăie detinutului.

22. La ce regim de detenție vă supuneau gardienii? (izolare, torturi, lipsă medicamente, lipsă hrană, înjurături etc.)

Regimul de detenție, lipsă de medicamente, lipsă de hrană, nu era dictat de gardieni, era dictat de ofiterul politic și Comandantul închisorii, numai înjurăturile și lovitul cu cizma erau din proprie lor inițiativă, și, asta se întâmpla foarte des, mai ales, dacă mai era un al doilea gardian, ce făceau ca să erata celuilalt cât de puternici sunt.

23. Câte persoane erau într-o celulă?

Oiei la Oradea toti erau eram
la portea, eram câte unul singur în celulă
toti eram în același proces, pentru evadare
de la Mina de plumb Cărnă, erau 14 evadati
și 5 care i-am ajutat (complici) printre cei 5
eram și eu

24. Cum arăta o celulă? (suprafața, lumina,
aerisirea, patul, așternuturile, WC-ul, apa)

Oiei la Oradea celula era mai mare
de cât celulele obișnuite de la alte închisori.
era cam $3\frac{1}{2}$ m. pe $3\frac{1}{2}$ m. avea două ferestre feră-
sticlă, sticla era spartă, era și aerisire
era prea multă, în special în iernile lui '53-'54.
patul de fier cu o saltea plină cu plavă sau
mai bine zis, praful WC-ului era o tînătoare unde
ne făceam nevoile și odote pe zi ne scotea
la WC să golim, tot odote pe zi ne umplea
fermele cu apă.

25. De câte ori erați scoși la dușuri? Cum se desfășura această procedură?

De două săptămâni veneau cu ciocane și nicovala și ne seteau hanturile de la picioare, ca după asta eram duși sub escortă într-o altă clădire unde eram dusurile, aici trebuie să fim atenți căci își boteau picioarele noi, adică, în cele 10 minute cât ne ținea la duș, se jucau cu schimbarea temperaturii apei, când rece când foarte caldă, la întorcere, ni se boteau hanturile la picioare.

26. Cum era regimul alimentar? (ce primeați la fiecare masă, de câte ori se servea masa, ce cantitate și ce fel de alimente)

Dimineața ni se turna în gamelă com o cană de cafea ziro, cafea, era caldă și fierentă, și fierentă nu știu dacă conținea 5 gr. zahăr, la prânz, o fiertură de carne, două găseai 50-60 boabe, sau supă de țerză acru sau supă de morcov, sau supă de cartofi și morcov, se serve la fel ca și la prânz, sfertul de pâine care ni-l dădea la prânz, trebuie să fie de 250 gr. Însă, niciadea ni se dădea 250 gr.

27. Câte kilograme ați slăbit?

Când am fost luat de la Mînu Cernușă
pentru anchetă în legătură cu cei care au
avut, eram refugiu fiziciste, însă
cînd la Oradea ajunsesem mi s-a spus
cred că am slăbit 20 de Kg.

28. Ce boli ați contactat?

Cînd la Oradea nu am contactat
nici o boală, tinerețea mă salvă.

29. Câte minute și de câte ori vă scoteau afară la plimbare?

De obicei nu am fost scosi la aer sau plimbare nici odată.

30. Ați primit pachete, scrisori sau vizite?

Nici unul de la portier, adică cei din lotul evadării nu am primit scrisori sau pachete.

31. Ce puteați face în timpul zilei? Cum vă petreceați o zi?

tot aici la Oradea, dacă nu eram
stăns în pat (făcut covrig), mă
plimbam în celulă, sau când stiam
că gardianul nu este pe coridor,
împingeam cu degetul tableta care se
punea gaura de la vizetă și vorbeam cu
celelalte celule.

32. Aveați acces la cărți, presă, radio, hârtie, creioane etc.?

Nu am avut acces la cărți, presă
radio, creioane sau hârtie. Dacă
un detinut era prins cu o bucată de
hârtie, era pedepsit la cel puțin 7 zile
la neapra și numai la 3 zile fusinea
mâncarea.

33. Ce discutați cu colegii?

Orii la Oradea când reușeam să vorbim
prin vizetă cu calabala cabule, ne în-
rașeam unul pe altul și subiectul
principal ne puneam tot întrebarea
cine va turmat pe cei 5 care am fost
implicati în proces, până la urmă am
călat

34. Cum era de sărbători?

În toate închisorile din România,
în special cele Mari, regimul ali-
mentar era redus, odată din lichidul
de mâncare care îl primeam de trei ori pe
zi, de sărbători (Crăciun, Paște etc.) în guma-
le nu găseai nici un bob de expaș, sau cartuș
iar vigilența gardienilor era foarte mare
cântau să ne prabace ca să ne facă
raport să ne pedapșeșed

35. Cum se realizau spovedaniile?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

36. La ce cursuri de reeducare ați participat?

Din fericire mă ferit Dumnezeu
nu am trecut nici prin perioada
cea din '63-'64, când erau cursuri
de reeducare fără violență, am fost
eliberat în 1960 înaintea de expirarea
pedepșii mele de 15 ani, iar la Pitești
am fost dus în decembrie până la
eliberarea mea 1960, nu am fost în perioada
1950-1952 când se omoreau studenții între ei.

37. Existau trădători infiltrați?

În toate închisorile existau
turnători, însă după 1953 erau
ignorati de ceilalți detinuți.

38. V-ați bătut/torturat/trădat vreun coleg?

Ototot la Mina de plumb Baie
Sprie am bătut 2 turnatori și
a doua oară tot 2 turnatori am
bătut, și la Baie Sprie cât și la
la Pitesti, în unele cazuri am fost
pedepsit de ofiterul politic. Insa am
primit felicitari de la toti ceilalti colegi
ca mai mult, când eram la pedepsă
pe cineva îmi aduceau paine și Beslam
care îl cumpăra de la cantina Coloniei Baie Sprie

39. Ce vă amintiți despre sinuciderile și
execuțiile din Penitenciarul Oradea?

La Oradea, pe lângă lotul nostru cei 19,
mai erau la postea tot câte unul în
~~eram~~ ^{celula} 4 deținuți care au evadat și ei
de la mina de plumb Valea Nistruului, trei
au fost condamnați la moarte și unul la Muncă
Silnică pe viață, la 2 la a comutat pedeapsa la
M.S.V. iar Tucă Marin a fost executat un

Alte închisori și perioada

Jilava Aprilie - Junie 1950
Aiud Junie 1950 - Februarie 1951
Baia Sprie - ~~1951~~ - Februarie 1951 - August 1952
Cavnic ~~1952~~ August 1952 - Septembrie 1953
Baia Mare Septembrie 1953 - Octombrie 1953
Oradea Octombrie 1953 - Martie 1954
Aiud Martie 1954 - Decembrie 1954
Pitești Decembrie 1954 - Martie 1960 E. liberat
Ploești 1956 pentru 2 luni - pentru un supliment
de enchets

42. Care au fost condițiile de detenție din celelalte penitenciare?

Jilava era cunoscută cum bate gardienii plus foameta
și înghesurile și lipsa de aer.
Prima dată la Aiud a fost regim de exterminare
Baia Sprie la început mâncarea mai bună și mai multă însă,
condițiile de muncă foarte grele, greu de realizat ce ne cereau
Cavnic mâncarea mai puțin decât la Baia Sprie aproape
deafins munca mai grea sa ridicat producția de cap de om
Baia Mare - mai bună decât la Aiud însă tot insuficientă
Oradea cea mai rea închisoare prin care am trecut
din toate punctele de vedere
Aiud mai puțin rău decât prima dată când am fost
la aiud
Pitești mai bine decât Aiud și mai bine decât Oradea
Ploești închisoare mică care a fost amenajată cu detenți
de drept comun, care nu mânca mâncarea penitenciarului
și primeau pachete de excoasă ca eu îi scoteam din
incucatură, aproape era gros nu lichid.

.....
.....
.....
.....
.....

43. Care au fost condițiile de muncă?

În timpul detenției am fost obligat să lucrez la Aiud în fabrică doar câteva luni bune, puțin mai bine decât în celulă, după aceea am fost trimis la mine de plumb. Boia Sprie și pe urmă la Mine de plumb. Coalnic, etrat la Aiud cât și la minele de plumb, munca era istovitoare, normele erau aproape imposibil de realizat, numai prin treceri unui mai realizor marmar.....

44. Care sunt cele mai vii amintiri?

Pe tot parcursul vieții după eliberare am avut și încă mai am amintiri frumoase și usitate. Cele frumoase: am cunoscut în învățări oameni de seamă, profesori universitari, avocați, ingineri, tate cu studii în străinătate și mulți alți. Cele rele, nu mi pot imagina cum am fost noi oletii mutii politici, adesea am trecut prin tot mecanismul penitenciarilor.....

nu îmi iese din minte prin ce au trecut
detinutii politici în România. nu este
ușor să poți face pe un Canadian să
creadă ce se întâmplă cu detinutii politici
45. Ce anume v-a ajutat să nu cedați psihic?

Tineretea, sănătatea, moralul
erect între noi detinutii și
rugămintele care nu uităm să
le facem în fiecare seară, chiar
pe nesomn.

46. Care au fost cele mai grele momente?

Afară de torturile din timpul anchetei
în Penitenciarul Orșova mi-au fost
cele mai grele momente.

47. Cum era o celulă destinată izolaării?

Fiecare penitenciar sau colonie de muncă forțată avea diferent sistemul de pedepsă. De exemplu Penitenciarul avea așa zisă neagra, adică celule fără ferestre și nici un pic de lumină sau sub solul penitenciarului unde erau celule negre. Coloniile de muncă forțată erau carcere de $\frac{1}{2}$ m. x $\frac{1}{2}$ m. unde era înghesuit deținutul, mai erau unele carceri pe $\frac{3}{4}$ x $\frac{3}{4}$ captivate cu sârmi ghimpate, uneori puneau 2-3 deținuți înăuntru care nu puteau să se miște. Carcerele erau de 1 m. și jumătate

48. La ce torturi ați fost supus? $\frac{1}{2}$ m. înălțime.

Ofero de torturile de la anchetă, în penitenciar, am stat la neagra, și în subsolul penitenciarului tot în celule de pedepsă, în tot timpul pedepsei, prima am o dată la trei zile, în care, minim una de pedepsă era de 7 zile până 21 zile peste 21 zile numai cu reprobația ministrului de Interne. Un timp de 10 ani și 3 luni cât am executat din pedepsă de 15 ani, pot spune că am primit aproximativ 750-800 de pumni și cizme (picior).

49. În timpul detenției sau după eliberare vi s-a propus să colaborați cu Securitatea? Cum au încercat să vă atragă? Prin promisiuni, șantaj sau stimularea sentimentului patriotic?

Nu în cazul meu, am fost eliberat după o înțelegere între guvernul României și cel Britanic. Nu a fost un schimb de prizonieri I. contra I.

50. În cazul în care a existat o colaborare, în ce a constat?

51. Cum v-ați refăcut viața după ieșirea din închisoare?

Primele două luni am stat la soacra mea la Constanta, m-am lasat să mă refac, ca apoi să fiu trimis în Anglia unde să nu arăt am eșimuit. În Anglia am muncit pe mine 2 luni, două surori și multe rude, de aici am plecat în Canada unde am un fost și, înca am început să intru în viața normală, în 1963 m-am căsătorit și am făcut o familie, am două fiice și doi gineri și trei nepotele, și sunt am foarte foarte mulțumit de tot ce mi-a dat Dumnezeu în această țară.

52. Ce regretați?

Regret că nu mai pot vedea pe cei oameni de seamă, minunati, și ei eșapă de suferință la care mă gândesc foarte des la ei. Și am rămas foarte puțin dar mă pot considera norocos că am putut să-mi găsesc cutiva. edis ei, și care eșapand săptămânal să-mi prin telefon și îmi face mare bucurie